

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.VII.45.017/2021/4.
A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró
A felperes: felperes neve
(felperes címe)
A felperes képviselője: Dr. Sziller Linda ügyvéd
(címe)
Az alperes: alperes neve
(alperes címe)
Az alperes képviselője: dr. Jancsár György ügyvéd
(címe)
A per tárgya: felmentés jogellenességével kapcsolatos közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél: alperes
Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Fővárosi Törvényszék 10.K.708.278/2020/17.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 10.K.708.278/2020/17. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 100.000 (százezer) forint perköltséget.

A le nem rótt 881.280 (nyolcszáznyolcvanegyezer-kétszáznyolcvan) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[1] A felperes 2011. május 1-től létesített közszolgálati jogviszonyt az alperesnél önkormányzati referens munkakörre, 2013. június 27-től munkaköre kinevezés-módosítással önkormányzati irodavezető munkakörre változott. A polgármester 2020. október 6-án tájékoztatta a felperest, hogy a jövőben új munkakört fog ellátni, egyben választási lehetőség elé állította, hogy a munkakört vagy elfogadja, vagy a jogviszonyt közös megegyezéssel megszüntetik.

[2] Az önkormányzat jegyzője 2020. október 26. napján elektronikus levél útján megkereste a felperest és kezdeményezte a közszolgálati jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését, egyben mellékelte az erre vonatkozó megállapodás-tervezetet, valamint tájékoztatta a felperest arról, hogy amennyiben a közös megegyezéssel történő megszüntetést nem fogadja el a vezetői megbízását visszavonják. A felperes a következő napon válaszelevelben az új munkakör tartalmára vonatkozó tájékoztatást kért annak érdekében, hogy a kérdésben döntést tudjon hozni. A jegyző az új munkaköri leírás tervezetét aznap megküldte felperes részére, amelyre felperes válaszelevelében rövid haladékat kért, hogy a kérdésben szakemberrel konzultálhasson.

[3] Az alperes 11594-1/2020. ügyszámú, a felperes részére 2020. november 2-án kézbesített iratával a felperes vezetői megbízását 2020. november 15-i hatállyal visszavonta, valamint részére műszaki igazgatási előadói munkakört ajánlott fel, illetőleg vagylagosan felajánlotta a közszolgálati jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését.

[4] A felperes jegyzői felhívásra 2020. november 4-én kelt levelében tájékoztatta a munkáltatói jogkört gyakorló jegyzőt, hogy a felkínált lehetőségek egyikével sem kíván élni, sem a műszaki előadói kinevezést nem fogadja el, sem közös megegyezéssel nem kívánja a jogviszonyát megszüntetni.

[5] A jegyző 2020. november 11-i keltezésű újabb egyoldalú munkáltatói intézkedést kézbesített a felperes részére, amelyben közölte, hogy a felperes műszaki előadói munkaköri leírása 2020. november 16. napjától hatályos, mivel a kinevezés-módosításhoz nem szükséges a felperes beleegyezése. A felperes 2020. november 20-án úgy nyilatkozott, hogy a módosított munkakört nem fogadja el.

[6] A jegyző a 2020. november 23-án kelt felmentéssel a felperes közszolgálati jogviszonyát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. tv. (a továbbiakban: Kttv.) 63. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással megszüntette. A felmentés indokolása szerint a felperes vezetői megbízását 2020. november 15. napjával a munkáltató visszavonta. Az év végétől évenként folyamatosan és jelentősen csökkent a képviselőtestületi és bizottsági előterjesztések száma, ezzel kapcsolatban pedig az önkormányzati iroda feladatköre is lecsökkent. A 2019-es önkormányzati választások után megalakuló új képviselő-testület a korábbiakhoz képest egyszerűsítette működését és módosította a bizottsági szerkezetet négy bizottság helyett két működő bizottságra változtatva, a feladatok nem igényelnek a polgármesteri hivatalon belül önálló vezetésű szervezeti egységet, ezért a felperes vezetői megbízását visszavonták. A felperes részére 2020. november 2-án új munkakört ajánlottak fel, amelyre „[a] Kttv. 9. §, 10. § (1) bekezdés, valamint a 63. § (2) bekezdés d) pontjába ütköző módon kitérő válaszokat adott, a nyilatkozatok sértették a munkáltató érdekeit”; új munkakört nem ajánlanak fel a felperes részére, ezért az átszervezés következtében

munkaköre megszűnik, a közszolgálati jogviszonyát ezek alapján felmentéssel megszüntetik. Az önkormányzat vezetését 2020. november 2-tól ideiglenesen a jegyző látja el és a jegyző 2021. január 1-jei hatállyal javaslatot tesz a polgármesternek egy új hivatali struktúra kialakítására.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[7] A felperes keresetet terjesztett elő, amelyben közszolgálati jogviszonyának jogellenes megszüntetésére hivatkozással kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján 18 havi illetményének megfelelő összegű, 11.016.000 forint átalány-kártérítés, valamint a perköltség megfizetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes sorozatosan jogsértő magatartást tanúsított, amely arra irányult, hogy a közszolgálati jogviszonyát megszüntessék. A munkáltató sorozatos törvénytelen intézkedései közül a vezetői megbízás visszavonása értelmezhetetlen, hiszen ilyen jellegű jogintézményt a Kttv. nem ismer, ezért az ezzel kapcsolatos munkáltatói intézkedés semmis, mivel jogszabályba ütközik. Vitatta, hogy az együttműködési kötelezettségbe ütköző magatartást tanúsított volna, hiszen a munkáltatóval végig együttműködő volt, a felajánlott munkakör vonatkozásában kizárólag azt kérte, hogy annak paramétereiről tájékoztassák, illetve mérlegelési jogkörében eldöntötte, hogy nem kíván a felajánlott lehetőséggel élni.

[8] Az alperes látszólag a választás lehetőségét biztosította számára, ennek ellenére egyoldalúan módosította a munkakörét, noha erre csak közös megegyezéssel lett volna lehetőség. Miután az új munkakörre vonatkozó felajánlást nem fogadta el az alperes átszervezésre hivatkozással megszüntette a jogviszonyát. Az átszervezés tekintetében a vészhelyzeti rendelkezések nem tették lehetővé azt, hogy a polgármester egyszemélyben döntsön a képviselő-testület helyett, valamint az ezzel kapcsolatos intézkedés és a döntés is csak a felperes jogviszonyának megszüntetését követően született meg, illetőleg azt az alperes a jogviszonyának megszüntetését követően kezdeményezte és az átszervezést a munkáltató 2021. január 1-jétől kívánta életbe léptetni.

[9] Hivatkozott a Kúria gyakorlatára (Mfv.10.298/2017/11., Mfv.10.124/2016/4., Mfv.10.284/2019/9., BH 009. 157.), amelynek értelmében átszervezés esetén az átszervezés indokának valósnak kell lennie és a jogviszony megszüntetésével egyértelműen összefüggésben kell állnia. A perbeli esetben az átszervezés a munkáltatói intézkedés időpontjában még meg sem kezdődött, sőt az arról szóló szabályszerű döntés sem született meg, ezért a jogszabály által megkívánt feltételek nem álltak fenn, a felmentés jogellenes.

[10] Az alperes védiratában kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, vitatta a követelés jogalapját, illetve azt összecszerűségében eltúlozottnak tartotta. Előadta, hogy a felmentés indoka valós és okszerű, mivel az alperes Páty község polgármesterének 232/2020. (XII. 8.) határozatával a polgármesteri hivatal átszervezésére tett javaslatot, amelyet 2021. január 1-től a polgármester egyszemélyben jóváhagyott. Az új szervezeti és működési szabályzat hatályba lépésével az átszervezés megtörtént és ténylegesen megszűnt a felperes munkaköre. Minden tekintetben igyekezett a felperes jogviszonyának rendezésére, ennek ellenére a felperes rosszhiszemű joggyakorlást folytatott, mivel a november 11-i munkáltatói megkeresésre 2020. november 20-án kelt válaszában jogellenes nyilatkozatot tett, noha a munkakör egyoldalú módosításra az alperesnek a Kttv. 48. § (2) bekezdés d) pontja szerint joga volt, ezért a felperes nem nyilatkozhatott volna úgy, hogy azt visszautasítja. A polgármester a vészhelyzeti szabályozás miatt jogosult volt a

képviselő-testület helyett egyszemélyi döntést hozni a hivatali átszervezésről. Az egyoldalú kinevezés-módosítás törvényi feltételei fennálltak, a kinevezés módosításához a felperes beleegyezésére nem volt szükség.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[11] Az elsőfokú bíróság az alperest a kereset szerint, átalánykártérítés és perköltség megfizetésére kötelezte.

[12] Döntését a Kttv. 9. § (2) bekezdésében, 10. § (1) bekezdésében, 23. § (1) és (3) bekezdésében, 43. § (1) bekezdésében, 48. § (1), (2) és (4) bekezdéseiben, 63. § (1)-(3) bekezdéseiben, 194. § (1) bekezdésében [helyesen 193. § (5) bekezdésében], a katasztrófavédelemről és hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. tv. 46. § (4) bekezdésében és Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. §-ában foglalt rendelkezésekre alapította.

[13] Megállapította, hogy az alperes a felperes közszolgálati jogviszonyának megszüntetésével kapcsolatban sorozatosan joggal való visszaélést megvalósító magatartást tanúsított, illetve ilyen jellegű intézkedéseket tett. Helytállóan hivatkozott a felperes a keresetében arra, hogy a vezetői megbízás visszavonása a közszolgálati jogviszony esetén értelmezhetetlen, mert ilyen rendelkezést a jogszabály nem tartalmaz. A felperesnek nem „alapmunkaköre” mellett történt a vezetői feladatokkal megbízása, a kinevezése önkormányzati irodavezető munkakörre szólt, azaz maga a munkakör (irodavezető) volt az, amely a vezetői tevékenység ellátását jelentette. A vezetői megbízás visszavonása egyben azt jelenti, hogy a felperes jogviszonyát megszüntetik, mert a „vezetői megbízás” magát a feladatkört jelenti. A felperes vezetői megbízásának visszavonását tartalmazó döntés semmis, mert a Kttv. 23. § (1) bekezdésébe ütközik, ezáltal Kttv. 23. § (3) bekezdése alapján érvénytelen, ezért az alperes által megcélzott joghatás kiváltására nem alkalmas.

[14] Az elsőfokú bíróság szerint a felek közötti levélváltás egyértelműen azt a szándékot tükrözte, hogy az alperes a felperest mindenáron a jogviszony megszüntetésére akarta rábírní. Az alperes levelei diktátumszerű megállapításokat tartalmaznak a felperessel szemben, azonban nem a konstruktív együttműködés, hanem a munkáltatói ráhatás szófordulatait használták. A közös megegyezési jogviszony megszüntetés tervezetében a felperes joggal sérelmezte, hogy annak tartalma szerint ő kezdeményezi a jogviszony megszüntetését, arra való hivatkozással, hogy másként képzel el a közszolgálati jogviszonyát, pedig nem állt szándékában a jogviszonyának megszüntetése.

[15] A felperes az irodavezető munkakört igazgatási jogkörben szerzett felsőfokú végzettsége alapján látta el. Az alperes az általa felajánlott műszaki előadói munkakört a felperes olyan végzettségével („tájépítész”) indokolta, amelyben a felperesnek sem gyakorlata sem pedig tapasztalata nem volt, valamint a felajánlott munkakör az ügyintézői, iratkezelői munkakör részében, az ezzel kapcsolatos feladatok jellegéből eredően nem kívánt meg felsőfokú végzettséget. Építésmérnöki, vagy műszaki munkakörben a felperes soha nem dolgozott, ilyen jellegű gyakorlati tapasztalattal nem rendelkezett, ezt a képesítését a munkáltató sem vette igénybe a korábbi önkormányzati irodavezetői feladatkör ellátása során. A műszaki előadói munkakör feladatainak nagy része nem kívánt felsőfokú végzettséget, a munkakör nem kifejezetten tájépítészi, hanem általános építésügyi feladatokat, azaz olyan jellegű feladatköröket is tartalmazott, amelyben felperesnek sem szakmai gyakorlata, sem szakmai tapasztalata nem volt.

[16] A 102/2020. (XII. 8.) határozat rendelkezik (a vészhelyzeti rendelkezésekre, mint felhatalmazásra utalással) az önkormányzat új szervezeti és működési szabályzatának 2020. január 1-i hatállyal történő jóváhagyásáról, egyben a 102/2020. (IX. 29.) határozattal jóváhagyott korábbi szervezeti és működési szabályzat hatályon kívül helyezéséről, amely az új SZMSZ hatályát visszahatóan 2020. január 1. napjától állapította meg. A határozat emiatt jogszabályellenes, különösen arra figyelemmel, hogy az intézkedés határidejét ezzel ellentétben 2020. december 31. napjában jelöli meg, valamint 2020. januárjában a vészhelyzet még nem állt fenn, ezért a képviselő-testület jogköre teljeskörűen és korlátozásmentesen fennállt. Az alperes szándéka az intézkedés 2021. január 1. napjától történő érvényesítésére irányult, a rendelkezést tartalmazó határozat azonban nem ezt a dátumot tartalmazza, és mint közokirat, az ellenjegyzett tartalommal hatályos.

[17] A polgármesteri hivatalt érintő átszervezéshez, valamint a szervezeti és működési szabályzat módosításához a képviselő-testület jóváhagyására van szükség, a polgármester egyszemélyben nem rendelkezhet a képviselő-testület nevében, a jogszabályi rendelkezés ezt egyértelműen kizárja, különösen a vészhelyzet előtti időpontra visszaható „közokirati hatállyal”.

[18] Az elsőfokú bíróság szerint a felperes megalapozottan hivatkozott az átszervezésre vonatkozó döntés időszerűségével kapcsolatos kúriai gyakorlatra, miszerint az átszervezésnek a felmentés időpontjában már hivatalosan előkészített és elhatározott ténynek kell lennie. A perbeli esetben az átszervezés a felmentés időpontjában még el sem kezdődött, arról érvényes, szabályszerű döntés sem született. A felmentés indokolása is jövőbeni intézkedésként jelöli meg ezt a körülményt, és az ezzel kapcsolatos döntések keletkezésének időpontja is ezt támasztja alá, ezért a felperes részére kiadott, átszervezéssel indokolt felmentés jogszabályba ütközik, mivel az indok nem valós és nem okszerű. Az alperes, miután sorozatos, vitatható intézkedéseivel nem érte el azt, hogy a felperes a jogviszonya megszüntetését maga kezdeményezze, vagy azt a felek közös megegyezéssel megszüntessék, átszervezés ürügyén szüntette meg a felperes jogviszonyát.

[19] Az elsőfokú bíróság az alperest tizennyolc havi átalánykártérítés megfizetésére kötelezte az összes körülményt, az alperes kirívó és sorozatos rendeltetésellenes magatartását értékelve.

A fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem

[20] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[21] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon alkalmazta a Kttv. 48. § (2) bekezdés c)-d) pontjában és (7) bekezdés b) pontjában, 63. § (1) bekezdés c) pontjában, 129. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseit, a megállapított tényekből téves és szubjektív következtetéseket vont le; az ítélet több megállapítása (pl. a „diktátumszerű”, a „munkáltatói ráhatás”) nem „összemérhető”, ellentétes a Kúria közzétett határozataival (Mfv.II.10.567/2017/5., Mfv.I.10.554/2018/5., Mfv.I.10.298/2017/11.); nem állt szándékában a felperes jogviszonyának a megszüntetése.

[22] Előadta, hogy Kttv. 129. § (1) bekezdésében foglaltak alapján vezetői munkakör esetén „jogtechnikailag” a vezetői minőség megszüntetése nem annak visszavonásával, hanem módosításával valósulhat meg (Mfv.II.10.567/2017/5.). A Kttv. 48. § (2) bekezdés d)

pontja a munkakör megváltoztatása esetén lehetővé teszi, hogy az államigazgatási szerv egyoldalúan, a kormánytisztviselő hozzájárulása nélkül módosítsa a kinevezést. Az egyoldalú módosítás alapján a kormánytisztviselő vagy elfogadja a felajánlott munkakört, vagy választása szerint – amennyiben a Kttv. 48. § (7) bekezdésben foglalt feltételek fennállnak – négy munkanapon belül kérheti a jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetését, amely kérelem alapján a munkáltató a Kttv. 63. § (2) bekezdés d) pontja szerint a kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel megszünteti. A felperes a részére felajánlott új munkakört (a műszaki előadói munkakört) nem fogadta el, a kinevezés-módosítás közlésétől számított négy munkanapon belül írásban felmentését nem kérte a Kttv. 48. § (7) bekezdés b) pontja alapján, ezért a jogviszonyát felmentéssel meg kellett szüntetni.

[23] Az alperes hivatkozott arra, hogy a felperes jogviszonyának méltányos rendezésére törekedett, amikor a közös megegyezéssel történő jogviszony megszüntetés lehetőségét felajánlotta arra az esetre, ha a felajánlott munkakört nem fogadja el.

[24] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének [29]-[42] szakaszaiban rögzített álláspontja sérti a Kttv. 63. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezéseket és ellentétes a Kúria Mfv.I.10.554/2018/5., és M.I.10.298/2017/11. számú határozataival, mert a Kúria egy belső utasítás alapján megállapíthatónak találta a jogviszony-megszüntetés lehetőségét, amely nem érintette a hivatal SZMSZ-ét, ezért nem igényelte a képviselő-testület döntését. A belső munkaszervezés megváltoztatása is okot adott ezen a jogcímen a közszolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetésére.

[25] A Kttv 63. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt jogviszony-megszüntetés konjunktív feltétele az átszervezés megtörténte és az ezzel összefüggésben, ennek következtében történő munkakör megszűnés. Az átszervezés a bizottsági struktúra átalakításával megkezdődött, ami a hivatali szervezet munkaterhére is hatással volt, ennek következtében a felperes munkaköri feladatai lényegesen csökkentek, munkaköre kiüresedett. Az alperestől nem volt elvárható, hogy tényleges tartalom nélkül fenntartsa a felperes munkakörét, ennek megfelelően részére másik, végzettségének megfelelő munkakört ajánlott fel.

[26] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, az alperes perköltségben marasztalását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállás alapján a kúriai gyakorlattal összhangban álló ítéletet hozott. Az alperes fellebbezésében a kúriai határozatokból a teljes tényállás körülményeinek vizsgálatát mellőzve csupán egy-egy bekezdést ragadott ki és azokat próbálta ellentétesnek beállítani az elsőfokú ítélet néhány rendelkezésével. Az egyoldalú kinevezés-módosítás feltételei nem álltak fenn, a kinevezés-módosításhoz a hozzájárulására is szükség lett volna. Az átszervezés, mint a felmentés indoka annak befejezése előtt is valós és okszerű lehet, azonban a perbeli esetben az átszervezés a felmentés időpontjában még meg sem kezdődött, az átszervezésre vonatkozó döntés sem született meg, a jegyző csupán kilátásba helyezte egy új szervezeti struktúra kialakítását. A felmentés indokolásában foglaltak nem valósak és nem okszerűek, ezért a felmentés jogellenes.

[27] Kiemelte, hogy a fellebbezés nem terjed ki az elsőfokú bíróság által megítélt összeg vitatására, továbbá ... és a alperes neve két különálló jogi személy, ennek megfelelően különálló SZMSZ-ekkel rendelkezik, amelyet az önkormányzatnál önkormányzati rendelettel, a polgármesteri hivatalnál határozattal kell elfogadni. A választásokat követően az önkormányzati szerveket, bizottságokat érintő átszervezéssel (SZMSZ módosítással) egyidejűleg a hivatalt nem szervezték át.

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[28] Az alperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[29] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján – a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül – kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül.

[30] A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Kttv. 48. § (2) bekezdés c)-d) pontjában és (7) bekezdés b) pontjában, 63. § (1) bekezdés c) pontjában és 129. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket.

[31] A Kttv. 48. § (2) bekezdés a)-e) pontjaiban foglalt esetekben a kinevezés módosításához nem kell a kormánytisztviselő beleegyezése, az egyoldalúan is módosítható. A Kttv. 48. § (2) bekezdés d) pontjára alapított módosításra a törvény akkor ad lehetőséget, ha a munkakör megváltozása indokolja.

[32] A Kttv. 48. § (4) bekezdése értelmében a (2) bekezdés d) pontjában meghatározott okból a kinevezés abban az esetben módosítható a kormánytisztviselő beleegyezése nélkül, ha az új munkakör megfelel a kormánytisztviselő iskolai végzettségének, szakképzettségének vagy szakképesítésének, szakmai tapasztalatának.

[33] A Kttv. 48. § (5) bekezdése értelmében a (2) bekezdés c) és d) pontjában megjelölt okból akkor módosítható a kinevezés a kormánytisztviselő beleegyezése nélkül, ha az rá nézve – különösen egészségi állapotára vagy a családi körülményeire tekintettel – aránytalan sérelemmel nem jár; a 48. § (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az (5) bekezdés a vezetőre nem alkalmazható.

[34] A fenti rendelkezések és a Kúria követendő döntése (Mfv.I.10.842/2016/4.) alapján a kinevezés kormánytisztviselő beleegyezése nélküli módosításához – mint az államigazgatási szerv egyoldalú nyilatkozatához – a törvény indoklási kötelezettséget nem ír elő, ezért annak jogszerűségét nem az dönti el, hogy az intézkedés valós és okszerű volt-e, hanem hogy a Kttv. 48. §-ában előírt garanciális szabályokat az államigazgatási szerv (a munkáltató) betartotta-e.

[35] Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan indult ki abból, hogy a felperes a kinevezési okirata szerint vezetői munkakört töltött be, és helyesen rögzítette, hogy vezetői megbízás visszavonására vonatkozó rendelkezéseket a Kttv. nem tartalmaz, azonban nem volt figyelemmel arra, hogy az alperes intézkedése – annak tartalma szerint – nem vezetői megbízás visszavonására, hanem a Kttv. 48. § (1) bekezdés d) pontja szerinti, a kinevezés egyoldalú módosítására irányuló intézkedés volt. Ezt támasztja alá a műszaki-igazgatási előadói munkakörnek – a visszavonással egyidejű – felajánlására vonatkozó alperesi intézkedés is, másrészt, hogy a felek közötti levelezésekben, tájékoztató levelekben az alperes ugyan következetlenül, de folyamatosan utalt arra, hogy álláspontja szerint a felperes kinevezése egyoldalúan módosítható. Ezzel összefüggésben helytálló az alperes fellebbezésben előadott álláspontja, amely szerint vezetői munkakör esetén a vezetői „minőség” megszüntetése nem visszavonással, hanem a kinevezés módosításával valósulhat meg.

[36] Az alperes a vezetői megbízás visszavonása megnevezésű, de tartalma szerint egyoldalú kinevezés-módosítást tartalmazó intézkedésében a visszavonás indokait (helyesen a felperes munkaköre megváltozásának körülményeit) részletesen rögzítette. Az eljárás során a felperes nem vitatta a munkaköre megváltozásának körülményeit, azt a tényt, hogy az új képviselő-testület működése szervezeti kereteinek egyszerűsítésére tekintettel csökkent az általa vezetett iroda munkájának mennyisége.

[37] A felperes – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – a végzettségének megfelelő munkakört nem fogadta el, azonban egyoldalú kinevezés-módosítás alapján a köztisztviselő közszolgálati jogviszonya felmentéssel csak a köztisztviselőnek a kinevezés-módosítás közlésétől számított négy munkanapon belül írásban benyújtott kérelmére szüntethető meg [Kttv. 48. § (7) bekezdése].

[38] A felperes az egyoldalú kinevezés-módosítás közlését követően a közszolgálati jogviszonya felmentéssel történő megszüntetése iránt kérelmet nem terjesztett elő, ezért kérelem hiányában az alperes a közszolgálati jogviszonyát felmentéssel nem szüntethette meg az egyoldalú kinevezés-módosítást megalapozó körülmény fennállására hivatkozással.

[39] Mindezek alapján téves ugyan az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperesnek a vezetői megbízás visszavonására (helyesen a kinevezés tartalmának egyoldalú módosítására) vonatkozó döntése jogellenes, sérti a Kttv. 48. § (2) bekezdés c)-d) pontjában és (7) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezéseket, a fentiekben kifejtett indokok alapján azonban helytálló az a következtetése, hogy az alperes által célzott joghatás kiváltására, vagyis a közszolgálati jogviszony megszüntetésére a felperessel közölt egyoldalú kinevezés-módosítás (a vezetői megbízás visszavonása) nem alkalmas.

[40] A Kttv. 63. § (1) c) pontja értelmében a közszolgálati jogviszony felmentéssel akkor szüntethető meg, ha a köztisztviselő munkaköre átszervezés következtében megszűnik.

[41] A Kttv. 63. § (3) szerint a munkáltató a felmentést köteles megindokolni. Az indokolásból a felmentés okának világosan ki kell tűnnie és a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy a felmentés indoka valós és okszerű.

[42] A felmentés indokolása szerint a közszolgálati jogviszony megszüntetésének oka, hogy a jegyző 2021. január 1-től javaslatot tesz a polgármesternek egy új hivatali struktúra kialakítására, illetve a felperes munkaköre – a feladatok csökkenésére és arra tekintettel, hogy a jegyző a megmaradt feladatokat 2020. november 24-től ellátja – „megszűntnek tekinthető”. A felperes felmentése nem felel meg a Kttv. 63. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott követelménynek, mert a felmentés közlésének az időpontjában az átszervezés nem valósult meg (nem ment teljesedésbe), és arra vonatkozóan döntés sem született (csupán a jegyző tesz majd arra javaslatot arra, hogy az új szervezeti struktúrában a felperes munkaköre megszűnjön).

[43] Az alperes megalapozatlanul hivatkozott az átszervezés fogalmának értelmezésével kapcsolatban az Mfv.I.10.554/2018/5. számú határozatban foglaltakra, mert a Kúria – a felülvizsgálat korlátjaira figyelemmel – ebben a döntésében kizárólag eljárásjogi kérdésekben foglalt állást, a felülvizsgálati kérelem ugyanis anyagi jogi kérdést nem érintett. Ugyanakkor ez a határozat utal a fellebbezésben hivatkozott Mfv.I.10.298/2017/11. számú határozatra, amely szerint a Kttv. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felmentésnek két konjunktív feltétele az átszervezés megtörténte és az ezzel összefüggésben, ennek következtében történő munkakör megszűnés. Az alperes a határozat következő mondatának a figyelembevételét elmulasztotta, amely szerint az alperesi munkáltatónak a Kttv. 63. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a perben azt kellett bizonyítania, hogy az alperesnél átszervezés történt, amelynek következtében a felperes munkaköre megszűnt. A perbeli esetben a határozatban foglalt döntés (elvi tartalom) nem követendő, mert a tényállás eltérő: a hivatkozott döntésben a munkakör megszűnést megalapozó SZMSZ módosítást a felmentés közlését megelőzően elfogadták, ellenben a perbeli esetben – a felmentésben foglaltak szerint – a jegyzőnek még a munkakör megszüntetésére vonatkozó javaslata sem született meg.

[44] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a felperes közszolgálati jogviszonyának a megszüntetése jogellenes.

[45] A Kúria a közszolgálati jogviszonyban is irányadónak tekinti – az azonos tartalmú szabályozásra tekintettel – a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos a munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK vélemény 1. pontját, amely szerint a **joggal való visszaélés tilalmának megsértése akkor állapítható meg, ha valamely alanyi jog gyakorlása formálisan jogszerűen történt. Ezért valamely joggyakorlás nem lehet tételes jogszabályba ütközés miatt jogellenes és egyben a joggal való visszaélés tilalmába ütköző.** Erre figyelemmel a bíróság egyidejűleg nem állapíthatja meg a felmentés jogellenességét és a felmentés joggal való visszaélés tilalmába ütközését, ezért a Kúria az elsőfokú bíróságnak az alperes joggal való visszaélésére vonatkozó megállapításait mellőzi.

[46] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megítélt átalány-kártérítést összegét nem vitatta, ezért a Kúria a másodfokú vizsgálat korlátaira tekintettel ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét nem vizsgálta.

[47] A fentiekben kifejtettekre figyelemmel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Elvi tartalom

[48] *A felmentés nem felel meg a Kttv. 63. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott követelménynek, ha a felmentés közlésének az időpontjában az átszervezés nem valósult meg (nem ment teljesedésbe), és arra vonatkozóan döntés sem született.*

Záró rész

[49] A pervesztes alperes a Kp. 35. § útján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján köteles a fellebbezéssel érintett pertárgyérték (11.016.000 forint) és a jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan számított, a pernyertes felperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére.

[50] A Kúria az illetéket a fellebbezési eljárásban a vitássá tett követelésre (11.016.000 forint) figyelemmel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján határozta meg (a vitássá tett követelés 8%-a, 881.280 forint). Az alperest az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető teljes személyes illetékmentességre figyelemmel a le nem rótt másodfokú eljárási illeték a magyar állam terhén marad [Pp. 102. § (6) bekezdés].

[51] A Kúria a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 71. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[52] A Kúria ítélete ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdés, 116. § d) pont].

Budapest, 2022. március 25.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró